

Опис

вибіркового блоку навчальних дисциплін «Екологічне та природоресурсне право» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання

Вибірковий блок «Екологічне та природоресурсне право» освітньої програми «Право» для здобувачів освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю 081 «Право» денної форми навчання складається з навчальних дисциплін:

1. Юридична відповідальність за екологічним законодавством
2. Договори в екологічному праві
3. Судовий розгляд справ, які виникають з екологічних правовідносин
4. Правове забезпечення екологічної та радіоекологічної безпеки Модуль 1. Правове забезпечення екологічної безпеки. Модуль 2. Правове забезпечення радіоекологічної безпеки.

Відповідно до опису освітньої програми «Право» викладання зазначених навчальних дисциплін забезпечує досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання 2, 4, 5, 8 10, 15, 18, 22, що визначені Стандартом вищої освіти за спеціальністю 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України № 644 від 20 липня 2022 р. Викладання зазначених навчальних дисциплін зорієнтовано на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та розвиток практичних фахових навичок в сферах: юридичної відповідальності за екологічним законодавством, регулювання договорів в екологічному праві, судового розгляду справ, які виникають з екологічних правовідносин, і щодо правового забезпечення екологічної та радіаційної безпеки в Україні.

Дисципліна **«Юридична відповідальність за екологічним законодавством»** спрямована на дослідження здобувачами освіти: передумов становлення інституту юридичної відповідальності в екологічному праві; положень національного, європейського та міжнародного законодавства, спрямованих на регулювання екологічних відносин у сфері юридичної відповідальності; механізму реалізації позитивної і негативної юридичної відповідальності в сфері екології (з урахуванням особливостей забезпечення дотримання екологічних вимог у процесі подолання наслідків збройної агресії РФ в Україні); правової природи екологічного правопорушення та його складу; способів і методів обчислення екологічної шкоди та форм її компенсації. Розглядаються особливості притягнення винних осіб до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності за вчинення екологічних правопорушень. Аналізуються проблеми та перспективи вдосконалення екологічного законодавства й розвитку юридичної відповідальності в природоресурсних, природоохоронних і антропоохоронних правовідносинах із урахуванням міжнародно-правових та європейських

підходів. Вирішення практично орієнтованих завдань здобувачами освіти відбувається у формі моделювання судових, адміністративних та інших процедур розгляду екологічних спорів, застосування норм законодавства для кваліфікації екологічних правопорушень, вибору санкцій та використання інших заходів впливу на порушників екологічних вимог, підготовки юридично значимих документів. Вивчення спецкурсу спрямоване на підготовку фахівців для органів державної влади та управління усіх рівнів, правоохоронних органів, судів, адвокатури, органів місцевого самоврядування, наукової сфери та інших суспільних секторів.

Дисципліна «**Договори в екологічному праві**» спрямована на набуття студентами знань про формування правових засад договірної регулювання відносин у сфері використання природних ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки; виробленню у них вміння аналізувати та застосовувати акти національного законодавства з таких питань; формування практичних навичок у сфері договірної регулювання екологічних правовідносин. В процесі вивчення дисципліни розкриваються такі питання: здійснення науково-правового аналізу договорів у галузі природокористування, охорони довкілля та забезпечення екологічної безпеки; теоретичні та практичні питання регулювання екологічних договірних відносин, в тому числі особливості регулювання в умовах воєнного стану; характеристика змісту та форми договорів в екологічному праві; огляд чинного законодавства України в сфері договірної регулювання екологічних відносин, юридичної літератури, основних понять та спеціальної термінології. Розглядаються особливості правового регулювання орендних, концесійних, меліоративних, експертних, аудиторських та інших договорів.

Дисципліна «**Судовий розгляд справ, які виникають з екологічних правовідносин**» спрямована на вивчення: науково-теоретичних та законодавчих засад судового розгляду екологічних спорів як окремої категорії судових справ; правових засад доступу до правосуддя з питань охорони довкілля; розмежування судових юрисдикцій у справах, що виникають з екологічних правовідносин; особливостей судового розгляду екологічних спорів в порядку цивільного, господарського та адміністративного судочинства; особливостей судового розгляду справ про кримінальні правопорушення проти довкілля.

Практичні навички формуються шляхом вирішення практично орієнтованих задач. Отримані знання можуть бути використані для роботи у судових органах, юридичного консультування, в адвокатській та правоохоронній діяльності.

Дисципліна «**Правове забезпечення екологічної та радіоекологічної безпеки**» **Модуль 1. Правове забезпечення екологічної безпеки. Модуль 2. Правове забезпечення радіоекологічної безпеки** спрямована на набуття знань

і виявлення розуміння: основних сучасних правових позицій та доктрин, принципів та правових засад в сфері забезпечення екологічної та радіоекологічної (ядерної і радіаційної) безпеки; функціонування національної системи правового забезпечення екологічної та радіоекологічної (ядерної і радіаційної) безпеки; здобуття студентами практичних навичок розв'язання реальних життєвих ситуацій, їх правильної правової інтерпретації, формулювання власних обґрунтованих суджень на основі аналізу відомих проблем в сфері забезпечення екологічної та радіоекологічної (ядерної і радіаційної) безпеки. Курс навчальної дисципліни передбачає посилене вивчення студентами національного законодавства, основних міжнародних актів та актів ЄС у сфері забезпечення екологічної та радіоекологічної (ядерної і радіаційної) безпеки, а також теоретико-правових положень.

Загальний стиль навчання за вибіркоким блоком «Екологічне та природоресурсне право» ОС «Бакалавр» - завдання-орієнтований (з елементами проблемно-орієнтованого та самонавчання) із поглибленим вивченням проблем екологічного права, практики правозастосування у відповідній сфері. Лекції, семінари проводяться в малих групах, самостійна робота виконується здобувачем освіти на основі підручників, конспектів, презентацій, методичних рекомендацій, консультацій із викладачами.

Завдяки використанню викладачами в освітньому процесі авторських методик відбувається опанування здобувачами освіти знаннями в межах еколого-правових комплексних інститутів екологічного права, а саме, інституту юридичної відповідальності за екологічним законодавством, регулюванням договорів в екологічному праві, особливостями судового розгляду справ, які виникають з екологічних правовідносин, правового забезпечення екологічної та радіоекологічної безпеки у поєднанні з такими галузями національної правової системи, як конституційне, адміністративне, цивільне та інші галузі права, а також з міжнародним публічним і приватним правом, правом Європейського Союзу.

Досягнення програмних результатів навчання та результатів навчання в частині, яке забезпечується вибіркоким блоком дисциплін «Екологічне та природоресурсне право» ОС «Бакалавр», передбачає ґрунтовне формування у здобувачів освіти таких загальних та спеціальних компетентностей як здатність до: абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві;

цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи; здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини; здатність застосовувати правові принципи та доктрини; здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

Вказане забезпечує досягнення визначених в освітній програмі таких програмних результатів навчання як знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини; знати та розуміти основи права Європейського Союзу; давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю; застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права; вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології; вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних; застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи; надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Забезпечення досягнення програмних результатів навчання, визначених за навчальними дисциплінами вибіркового блоку відбувається завдяки:

- викладанню навчальних дисциплін вибіркового блоку «Екологічне та природоресурсне право» кваліфікованими фахівцями, в тому числі у формі авторських курсів;
- залучення здобувачів освіти до науково-дослідної діяльності в сферах екологічного права, права екологічної безпеки; договірного регулювання екологічних відносин, судового захисту екологічних прав громадян, юридичної відповідальності за екологічні правопорушення, та правового забезпечення екологічної та радіоекологічної безпеки в Україні;
- проведення майстер-класів із запрошенням фахівців-практиків в сфері екологічного, природоресурсного права та права екологічної безпеки;
- використання в освітньому процесі активних та інтерактивних форм проведення занять, в тому числі case study;
- проведення в навчальних групах проблемно-орієнтованих дискусій, предметом яких є обговорення недоліків правового регулювання екологічних, природоресурсних, природоохоронних відносин та відносин щодо забезпечення екологічної та радіоекологічної безпеки, концепції розвитку правового забезпечення екологічних відносин, проектів законодавчих та підзаконних актів у цій сфері;

- індивідуальному консультуванню здобувачів вищої освіти та високого рівня організації їх самостійної роботи;
- отриманню практичного еколого-правового досвіду в органах державної влади, місцевого самоврядування, правохоронних та судових органах, юридичних компаніях, підприємствах тощо під час проходження навчальної практики.